

ШПОРЧУК Петро Павлович (05. 09. 1942, с. Великі Мацевичі Грицівського р-ну Кам'янець-Подільської обл., нині Хмельницького р-ну Хмельницької обл.) — живописець, графік, художник декоративно-ужиткового мистецтва, прозаїк. Чоловік [Г. Денегі](#), батько [Т. Шпорчук](#). Заслужений художник України (2009). Член НСХУ (1989—2013). Закінчив Яворівську школу художніх ремесел (Львівська обл., 1959; викладачі [К. Кавас](#), П. Буртний), Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва (1971; викладачі [Д. Довбошинський](#), [М. Курилич](#), [І. Скобало](#)). Працював різьбярем у Львівському й Тернопільському обласних кооперативних товариствах художників (1960—62); художником декоративно-ужиткового мистецтва Чернігівських художньо-виробничих майстерень Укрхудожфонду (1971—74); художником-монументалістом Тернопільського художньо-виробничого комбінату Укрхудожфонду (1974—2000). Основні галузі — живопис (пейзаж, натюрморт, портрет, жанрові композиції), станкова та книжкова графіки, монументальне (темперний розпис, мозаїка) й декоративно-ужиткове мистецтво. У творах Ш. переважає фігуративне мистецтво реалістичного та модерного спрямування. Талановито поєднуючи реалістичне та метафізично-алегоричне трактування, митець підсвідомо підкреслює психологію українського менталітету («З глибин віків», 1996; «Чумацький шлях», 2003). Учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних мистецьких виставок від 1971. Персональні — у Тернополі (1984 — дві експозиції, 1985, 1992, 2002 — обидві ювілейні, 2005—06), Хмельницькому, Кам'янці-

Подільському (обидві — 1994), Києві (1997, 2007), Львові (2004), Бучачі (2008), Збаражі, с-щі Вишнівець (обидві — 2009; усі — Тернопільська обл.). Деякі роботи Ш. зберігаються в Національному історико-культурному заповіднику «Гетьманська столиця» (м. Батурин Чернігівської обл.), Національному музеї Т. Шевченка, у фондах Національного центру «Український дім», Дирекції виставок НСХУ (усі — Київ), Національному музеї у Львові, Львівському історичному музеї, Львівському музеї І. Франка, Державному музеї Т. Шевченка (м. Канів Черкаської обл.), Дніпровському, Тернопільському, Чернігівському художніх музеях, Тернопільському, Збаразькому, Рівненському краєзнавчих музеях, Почаївському музеї релігії (Тернопільська обл.). Автор книг прози «Подільські жолоби» (2002) та «Ява і сні» (2008), романів «Фатум» (2004), «Феєрія холодних гам» (2006), «Осінь віхола» (2010), гуморесок «Абсурдики» (2015; усі — Тернопіль), низки публікацій в періодичних виданнях, зокрема в «Русалці Дністровій» («Нова виставка "Хоругви"», 1993, № 14; «Світло творчості Григорія Лоїка», 1993, № 2; «Пейзажі Галини Денегі», 2008, № 1), «Свободі» [Тернопіль] («Зачарований світом і життям», 1993, № 13; «Поезія полотен Степана Мамчура», 1993, № 70), статей у каталогах тощо.

Основні твори

монументальні — мозаїчне панно «Побут» на фасаді будівлі та розпис «3 історії костюмів» в ательє мод Будинку побуту «Роксолана» (обидва — 1975); рельєфи: «Гуцульський танок» (і розпис «Подоланочка» в актовому залі, 1981) та «Гімнастки» в ПТУ № 4 (обидва — 1979), «Ватра» у фойє Будинку культури «Атлант» ВО «Ватра» (1982); декоративні панно: у поліклініці заводу «Оріон» (1985; усі — Тернопіль), їдальні Ланівецького цукрового заводу (1988), Будинку культури с. Ішків, залах урочистих подій у м. Борщів, с-щі Великі Бірки (усі — 1989; усі — Тернопільська обл.); загальноосвітніх школах № 13 (1999), № 3 (2000), № 27 (2002; усі — Тернопіль); розписи: «Фауна і Флора» в кардіологічному відділенні лікарні № 2 (1987), «Фініш» у профілакторії Інституту післядипломної педагогічної освіти (усі — Тернопіль), «Космос» в однойменному кінотеатрі м. Збараж (обидва — 1988), «Вчітеся, брати мої...» в музичному залі дитсадка с. Трибухівці, «Спорт» у спортзалі школи-інтернату с-ща Гримайлів (обидва — 1989; усі — Тернопільська обл.); живопис — «Спогади» (1975), «Б. Хмельницький», «Заслужений артист України співак Р. Бойко» (обидва — 1978), «Творчість» (1982), «Г. Сковорода», «У майстерні» (обидва — 1992), «Автопортрет» (1993, 2008), «Диференціація»,

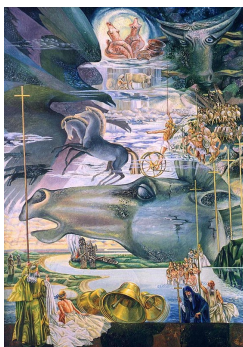
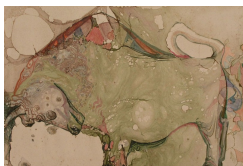
«Цнотливість» (обидва — 1995), «Із глибини віків» (1996), «Чумацький шлях» (2003), «Університет» (2005), «Сон» (2007), «У вічність» (2008), «І. Мазепа — гетьман України» (2010); графіка — серії ліногравюр: за мотивами творів І. Франка «Свинська конституція» (диптих), «Отець Левицький» (обидві — 1986), «Добрий заробок» (1987), «Українські народні жартівливі пісні» (1988; 100 графічних аркушів цієї серії закупив комітет Всесоюзної художньої лотереї); автолітографії: «Трагічне минуле» (1988), «Причинна» (1989, триптих), «Сон», «Великий льох», «Наймичка», «Катерина» за творами Т. Шевченка (усі — 2007); серія акварелей «Лель і Полель» (1990).

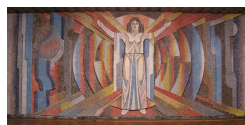
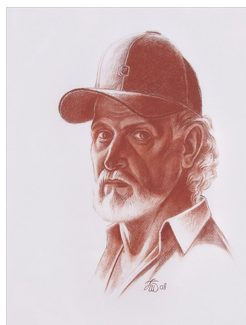
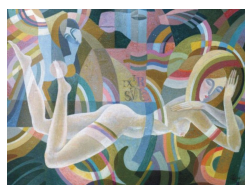
Рекомендована література

1. Петро Шпорчук. Графіка: Каталог. Т.; Збруч, 1984, Т., 2006;
2. Петро Шпорчук: Каталог. Т., 1995;
3. Чотири любові митця: Каталог персональної виставки творів П. Шпорчука. Т., 1997;
4. Ліберний О. Шістдесят — для художника вік не пенсійний, а козацький // Свобода [Тернопіль]. 2002, 17 верес.;
5. Мельничук Б. Двокрилля Петра Шпорчука // Вільне життя. 2004, 9 жовт.;
6. Нестер О. Мить і вічність: [філософський вимір творчості П. Шпорчука] // Дзвін. 2005. № 11;
7. Ваврик О. Загострене чуття України: [творчість П. Шпорчука] // Свобода [Тернопіль]. 2006, 5 серп.;
8. Удіна Т. Дивосвіт барв, ліній і слова Петра Шпорчука // Русалка Дністрова. 2007. № 1;
9. Сорока П. Філософсько-ліричне осягнення світу в творчості Петра Шпорчука // Тернопіль. 2008. № 2;
10. Макарчук Н. «Птиця Фенікс» — у Збаразькому замку: [персональна виставка П. Шпорчука] // Свобода [Тернопіль]. 2008, 15 берез.

І. В. Дорош

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Шпорчук Петро Павлович / І. В. Дорош // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-887500>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).